

Stručni članak
UDK 371.322.4:821.111-31-93Rowling:004.738.5:373.54(497.5)

Primljen 9. 8. 2007.
Prihvaćen 6. 2. 2008.

HARRY POTTER I KAMEN MUDRACA KREATIVAN PRISTUP I KRITIČKA RASPRAVA O POPULARNOSTI SUVREMENOGA DJEČJEG ROMANA U 3. RAZREDU GIMNAZIJE

*Manuela Svoboda**

Prva privatna opća gimnazija s pravom javnosti, Rijeka

Harry Potter i kamen mudraca trenutno je jedna od najčitanijih dječjih knjiga. Protagonist je jedanaestogodišnji Harry Potter koji u školi za vještice i čarobnjake imenom Hogwarts doživljava mnogo fascinantnih stvari.

Nastavna jedinica koju ovdje predstavljam sastoji se od dva dijela: najprije kreativnog pristupa lektiri, a potom kritičke rasprave o fascinaciji i komercijalizaciji Harryja Pottera. Uz klasične metode interpretacije teksta, posebna pozornost posvećuje se kreativnim zadacima. Težište leži na kreativnim grupnim radovima i metodi natjecanja među učenicima po uzoru školskoga sustava u knjizi.

U drugome dijelu nastavne jedinice analizira se popularnost Harryja Pottera kod mladih i starih. Obraduju se negativne kritike na temu Harryja Pottera kako bi se provjerila njihova opravdanost.

Ključne riječi: Harry Potter, kreativan pristup, grupni rad, rad s internetom, kritička rasprava, komercijalizacija

Harry Potter i kamen mudraca, kao i ostalih sedam dijelova knjiga o malomu čarobnjaku spisateljice J. K. Rowling, jedna je od najčitanijih dječjih knjiga naših vremena. Protagonist je jedanaestogodišnji Harry Potter koji doživljava niz zanimljivih i fascinantnih spoznaja u školi za vještice i čarobnjake imenom Hogwarts. Harry Potter čitatelja vodi u svoj čarobni svijet, što mu omogućuje da zaboravi sve oko sebe, a snovi i želje odjednom postaju istina. Harry Potter ima elemente fantastičnoga, internatskoga i kriminalnoga romana i ne fascinira samo djecu nego i odrasle diljem svijeta.

Prvenstveni razlog da u ovoj nastavnoj jedinici čitam upravo roman *Harry Potter i kamen mudraca* bio je da učenicima pružim nešto aktualno i novo te tako povećam motivaciju. Namjera je bila zaobići čitanje 'staromodne' lektire koja je u nastavnome programu iz godine u godinu. Treba svakako naglasiti da se ovdje radilo o posebnoj situaciji u kojoj je

* Manuela Svoboda, Prva privatna opća gimnazija s pravom javnosti, Rijeka; e-mail: manuelasvoboda52@hotmail.com

očekivano nešto inovativno, posebno i vrijedno pažnje. Ova je nastavna jedinica provedena radi pisanja drugoga diplomskoga rada kako bi se pristupilo polaganju stručnoga ispita u Njemačkoj. Tako su stvoreni svi preduvjeti za njeno provođenje, ali ne može se očekivati provedba ovakve nastavne jedinice u svim školama – naravno da većemu broju profesora to nije moguće uz postojeće nastavne programe i uvjete rada. Međutim, smatram da je ovo jedno vrijedno i zanimljivo iskustvo koje svakako valja podijeliti, a pokoja ideja se sigurno može primijeniti u svakodnevnoj nastavi.

Prožeta namjerom, zapitala sam se je li Harry Potter kao lektira uopće primjeren ovom uzrastu i sadrži li dovoljno didaktičkoga potencijala za obradu u 3. razredu srednje škole. Ipak, protagonist Harry Potter ima tek jedanaest godina te je kao lik znatno mlađi od učenika u ovom razredu i dosta udaljen od njihovih sadašnjih iskustava i interesa. Međutim, postavlja se pitanje zašto su onda odrasli fascinirani ovim knjigama, a generacijska udaljenost lika iz romana i njih još je veća, i što ih to privlači avanturama tako mlada dječaka? Ovo pitanje poslužilo mi je kao polazna točka, htjela sam ga postaviti i učenicima kako bi zajednički pronašli odgovor. Stoga se obrada ove knjige nije usmjerila samo na sadržaj, odnosno karakterizaciju i identifikaciju s protagonistom, nego je, štoviše, ciljala na kritičku raspravu o razlozima za iznimnu popularnost Harryja Pottera. U toj namjeri učenicima su ponuđeni i dodatni tekstovi iz novina i magazina te intervjui, a čitanje lektire trebalo je poslužiti kao priprema za nastavnu kritičku ocjenu.

Prijedlog da čitamo roman *Harry Potter and the Sorcerer's stone* učenici ovoga razreda su prihvatili s oduševljenjem. Neki od njih nisu čitali *Harryja Pottera*, a neki su već pročitali sve dotad objavljene dijelove, tako da su ostalim učenicima mogli dati neke informacije prije nego što su počeli čitati lektiru.

Nastavna jedinica o Harryju Potteru održana je u 3. razredu srednje škole (gimnazije) na satovima engleskoga jezika. Razred broji 22 učenika, a broj dječaka i djevojčica je podjednak. Uspjeh u razredu je na zavidnoj razini i učenici su veoma brzi u shvaćanju i razumijevanju tekstova na engleskomu jeziku. Učenici općenito iskazuju značajan interes za nastavu engleskoga jezika, vrlo su angažirani i spremno izvršavaju sve postavljene zadatke, rijetko kada se pojave problemi što se tiče discipline.

Razred je naviknut na grupni rad pa u grupama obrađuje vrlo složene sadržaje efektivno i s dobrim rezultatima. Učenici se kreativnim zadacima veoma lako mogu pridobiti, rado pišu vlastite tekstove i spremno ih čitaju pred razredom. Nadalje, vrlo ih je lako motivirati zagonetkama koje moraju rješavati ili zadacima u kojima moraju nešto crtati i stvarati, što sam u ovoj nastavnoj jedinici iskoristila tako da sam učenicima davala različite mogućnosti za kreativan rad.

Učenici su čitali roman na engleskomu jeziku i vodili dnevnik čitanja. Prednost te metode je u tome da učenici svojim riječima prepričaju sadržaj pročitanih poglavlja u kratkim crtama te da se tijekom obrade romana u svako doba mogu poslužiti svojim bilješkama i podsjetiti se tijeka radnje i bitnih događaja. Na taj način samostalno vježbaju razumijevanje lektire i izražavanje na stranomu jeziku bez pomoći profesora. Bitno je napomenuti da kod čitanja ne provjeravaju svaku nepoznatu riječ u rječniku, jer to za opće razumijevanje nije potrebno.

Učenicima je kao uvod prezentirano prvo poglavlje lektire s kasete. Nakon toga imali

su priliku izraziti prve reakcije i postavljati pitanja, a odgovori su dobiveni raspravom u razredu. Moja je prva zamisao bila da učenici nakon svakoga sata nastave pročitaju po šest poglavlja kao domaću zadaću kako bi u dva tjedna pročitali cijelu lektiru. To se, međutim, ubrzo pokazalo iluzornim pothvatom jer su učenici odmah izjavili kako im je to nemoguće te smo smanjili na dva poglavlja po domaćoj zadaći. Pojedina poglavlja su poslušali s kasete na satu, što im je omogućilo da se malo rasterete od čitanja te vježbaju slušanje i razumijevanje izvornih govornika. Zbog toga je čitanje i obrada lektire trajalo duže nego što sam očekivala, pa je početak kritičke rasprave o lektiri kasnio nekoliko sati. Stoga bi svakako valjalo pročitati lektiru tijekom praznika i prije početka obrade na satu.

Prvotni cilj bio je razumijevanje, obrada i interpretacija sadržaja lektire, kao i karakterizacija likova koji se pojavljuju u njoj. Uz klasične metode interpretacije teksta, tijekom kojih su učenici naučili kako i kojim riječima karakterizirati likove te kako iskazati svoje mišljenje, posebna je pozornost dana korištenju kreativnih zadataka usmjerenih upravo na ovu lektiru. Na prvom mjestu nije bilo isključivo kognitivno razumijevanje, nego je korištenjem različitih metoda, kao npr. pisanjem dnevnika iz uloge Harryja Pottera, pisanjem reportaža ili članaka za *Daily Mirror* (novine iz svijeta čarobnjaka) te uputa za igranje *Quidditcha* (igra slična nogometu koju igrači igraju s tri lopte jašući na metlama u zraku), učenicima pružena mogućnost uporabe svoje mašte, što im je omogućilo da izraze i uključe i svoja razmišljanja, osjećaje i iskustva. Tekst su mogli interpretirati na svoj način, onako kako su ga oni razumjeli, „pogrešno“ ili „točno“ u ovom slučaju nije postojalo jer je učenicima trebalo dati prostora za slobodno razmišljanje i osjećanje i tako im omogućiti da stvarno analiziraju tekstove.

Težište je ležalo na kreativnim grupnim radovima, uključivši zagonetke, kvizove itd., rad s internetom i natjecanjem među učenicima, koje je odgovaralo školskom sustavu opisanom u knjizi. Kako bi bila pobuđena radoznalost na prvomu satu prije početka čitanja romana, učenici su sudjelovali u malomu igrokazu. Učenicima je priređena dobrodošlica prilikom ulaska u čarobni svijet Harryja Pottera te im je po uzoru na knjigu stavljen *Sorting Hat* (stari šešir koji čita misli) na glavu, koji ih je pak razvrstao u četiri grupe (“kuće”): *Gryffindor*, *Slytherin*, *Hufflepuff* i *Rawenclaw*. Slijedilo je kratko pojašnjenje da će od sada sve grupne radove rješavati u navedenima grupama te da će sudjelovati u jednoj vrsti natjecanja između tih “kuća”, što je pobudilo natjecateljski duh i vrlo povoljno utjecalo na rad pojedinaca i grupe. Zajedno s učenicima postavljena su pravila prema kojima je svaki učenik mogao zaslužiti bodove za svoju grupu, npr. kroz dobro obavljen zadatak i iznimno zalaganje na satu, te ih izgubiti npr. kad ne napravi domaću zadaću ili ne kooperira s ostalim članovima grupe, a potom je dogovoreno koju će nagradu na kraju nastavne jedinice pobjednička grupa dobiti. Ovako svaki učenik nije bio odgovoran samo za sebe nego i za cijelu grupu. Svi su se jako trudili jer je svatko od njih htio skupiti što više bodova za svoju grupu i nitko nije htio biti taj zbog kojeg se grupi odbijaju bodovi.

Kako nastava engleskoga jezika pruža niz mogućnosti korištenja raznovrsnih medija, internet pogotovo ne bi trebalo zapostaviti u nastavi toga jezika jer je 95% internetskih stranica napisano na engleskomu jeziku. No, pri korištenju ovoga novog medija pojava nekih problema se ipak ne može u potpunosti spriječiti.

Tijekom korištenja interneta profesor mora obratiti pozornost na to da učenici ostaju na stranicama koje su neophodne za rješavanje zadatka i da ne „surfaju” po drugim sadržajima, stoga je poželjno da profesor u informatičkom kabinetu ima pogled na sve monitore ili da na svomu računalu ima ugrađen *monitoring* svih učeničkih računala, što, naravno, zahtijeva visoki stupanj opremljenosti informatičkog kabineta škole.

Problem može nastati i u tome što su neki učenici veoma vješti u korištenju interneta, odnosno računala, dok su drugi posve neiskusni ili se čak nikada nisu koristili internetom. U tom slučaju pokazalo se vrlo korisnim postaviti iskusne učenike kao „stručnjake“ kojima se neiskusni učenici mogu obratiti za pomoć, a pritom katkada i sam profesor može ponešto naučiti. Prednost te metode je u tome što se profesor može povući i prepustiti učenicima da međusobno rješavaju nastale probleme.

Korištenje interneta u ovoj nastavnoj jedinici odvijalo se na blok-satu koji je planiran na sljedeći način: na početku blok-sata učenici su imali dvadeset minuta vremena upoznati se s računalima i sami potražiti neke kritičke glasove u svezi Harryja Pottera. Kao što je i očekivano, učenici su pronašli veći dio relevantnih članaka, a adrese ostalih stranica sam nakon dvadeset minuta ispisala na ploči. Predizborom internetskih stranica osigurala sam prije svega kvalitetu tekstova za obradu na satu. Da su učenici imali slobodan izbor, ne bih bila upoznata sa sadržajima tekstova, a opasnost da se učenici bave neadekvatnim i neprovjerenim sadržajima koji bi mogli sadržavati netočne i neprimjerene informacije bila bi uvećana. Taj postupak iziskuje kod profesora mnogo više vremena jer mora pročitati i ocijeniti svaki pojedini članak vezan za temu koji nađe na internetu, ali se ovaj trud iz prije navedenih razloga u konačnici isplati. Ako škola nema informatički kabinet ili mogućnost da svi učenici istodobno koriste računala, profesor odabranu dodatnu literaturu može isprintati i podijeliti grupama za obradu, što smanjuje oduševljenje učenika, ali ipak osigurava iste rezultate što se tiče ciljeva razumijevanja i prepričavanja određenih sadržaja.

Odabrani tekstovi potječu iz različitih izvora, kao npr. *New York Times*, i predstavljaju autentični materijal, stoga su bili malo teži za razumijevanje od lektire koja je pisana jednostavnijim vokabularom, ali su predstavljali veći izazov.

Učenici su imali petnaest minuta za čitanje naslova članaka i odabir onoga koji ih najviše zanima. Nažalost, u informatičkom kabinetu škole nije bilo mogućnosti ispisati članke pa su učenici bili prisiljeni raditi za monitorom i ručno prepisivati bitne informacije u svoje bilježnice. Prvi poriv učenika bilo je, naravno, pisanje svojih sažetaka i mišljenja u word dokumentu na računalu, no iz razloga nemogućnosti ispisa i spremanja na disketu ili CD učenici su morali koristiti svoje bilježnice, što mi se nije činilo tako lošim jer učenici sve više tipkaju na računalima, a sve manje vježbaju svoj vlastiti rukopis, odnosno pisana slova. Tako se svakodnevno suočavamo s problemom da većina njih isključivo koristi samo velika slova kad pišu sastave ili zadaće, što je naročito neprihvatljivo u nastavi jezika jer je veoma bitno poštovati pravopis, odnosno razlikovati velika i mala slova.

Nakon izbora teksta učenici su u radu s kolegom napisali kratak sažetak članka i svoje mišljenje o njemu. Na taj su način vježbali obradu stručnoga teksta i njegovu kritičku refleksiju. Svaka je grupa poslije razredu predstavila rezultate, a prezentacija se odvijala tako što je svaka grupa ukratko kazala o čemu se radilo u njihovu članku i slažu li se oni s

mišljenjem autora, uz obrazloženje zašto se slažu, odnosno ne slažu.

Uočila sam problem koji sam već u drugim razredima imala koristeći računala i internet s učenicima. Raspored stolova u informatičkom kabinetu je takav da profesor nema pogled na sve monitore pa učenici imaju priliku “surfati” po drugim sadržajima i koristiti internet u privatne svrhe na samoj nastavi. Upravo s time sam imala probleme na ovom satu, jer su tri učenika pokušavala skidati glazbu s interneta, odnosno pisati privatne e-mailove, pa sam često morala obilaziti svakog pojedinog i opominjati da se vrate na zadatak koji su trebali odraditi.

Unatoč tomu, mogu reći da su učenici, osim spomenute trojice, bili veoma disciplinirani i radili angažirano na postavljenima zadacima. Nakon završetka sata kazali su da im se ovakav način rada jako svidio te da bi češće rado koristili informatički kabinet na drugima satovima, osim, naravno, informatike.

Odabrana lektira pruža različite mogućnosti za obradu u školi. U nižim razredima mogu se npr. skupljati čarobne formule ili obrađivati naslovi čarobnih knjiga, a u višim se može raditi na tekstu. U literaturi i na internetu nalazimo gotovo neiscrpnu količinu kreativnih pristupa i prijedloga što se sve može raditi. Većina prijedloga i kreativnih zadataka odnosila se na niže razrede jer se knjiga u Engleskoj čita u petom ili šestom razredu osnovne škole, no ipak se moglo izvući mnogo ideja za ovu nastavnu jedinicu u kojoj je stavljen naglasak na karakterizaciju Harryja Pottera i ostalih učenika i profesora u romanu, a temeljno je pitanje što je toliko fascinantno u tim romanima, odnosno Harryju Potteru, i zašto se knjige o njemu toliko prodaju i čitaju?

Na prvom mjestu pri karakterizaciji likova stajao je Harry sa svojim problemima i njegovo odrastanje u Hogwartsu. Unatoč svojoj prošlosti kod obitelji Dursley, Harry je iznenađujuće naivan i još uvijek vjeruje u neograničenu dobrotu ljudi, a ta njegova neiskvarenost, optimizam i nada u neprijateljskom okruženju čini ga veoma simpatičnim protagonistom. Harry nas suočava s problemima mladih u odrastanju. S jedne strane je hrabar, doživljava raznorazne avanture i rješava poteškoće, a s druge strane je često izoliran i sam, unatoč tomu što ima prijatelje i školske drugove u Hogwartsu. On poštuje autoritete, iako ponekad krši školska pravila. Ipak, prevladavaju njegove pozitivne karakterne osobine: iskren je i jasno razlikuje dobro od zla. Premda Harry u opasnom i avanturističkom finalu knjige uspije spasiti kamen mudraca i pobijediti Voldemorta, što ga čini herojem, Harry ostaje prizemljen. Unatoč uspjehu koji je postigao i priznanja koje je za to dobio, ništa ne umišlja nego se ponaša kao prije, neprimjetno i tiho. Zanimljivo je primijetiti da se Harryjev karakter ne mijenja, iako je veoma poznata ličnost u svijetu čarobnjaka. On ostaje simpatičan i ljubazan dječak iz susjedstva koji ipak dokazuje svoju hrabrost i ustrajnost. Autentičan je to ljudski karakter koji unatoč svojim hrabrim nastupima i svladavanju opasnih situacija ipak ponekad posumnja u sebe, boji se i traži pomoć kad mu je život ugrožen. Upravo je to razlog da se prijatelji i čitatelji brinu o njegovoj sudbini tijekom borbe za život s neprijateljima, koji su svi odrasli i žele ga vidjeti mrtvim prije nego što stekne svu svoju moć. Njegova raspoloženja tijekom radnje mijenjaju se od neizmjerne sreće do neizrecive tuge, a upravo ga to čini karakterom s kojim se čitatelji, bili mladi ili stari, mogu identificirati i razumjeti njegova raspoloženja.

Naravno da se nailazi i na kritičke glasove u svezi Harryja Pottera jer svi nisu podlegli

njegovim čarima. Stoga su u drugomu dijelu nastavne jedinice analizirani razlozi za popularnost Harryja Pottera kod mlađe i starije populacije. U člancima koje su učenici čitali na internetu čula se kritika ne samo marketinških trikova nego i prikladnosti ove knjige za djecu jer u romanu ima brutalnih scena i negativaca, što bi po mišljenju autora tih članaka moglo negativno utjecati na njih. Kršćanske zajednice u Americi smatraju knjige o Harryju Potteru uputama za crnu magiju i blasfemičnima te su radile na tome da se njihova prodaja zabrani jer Harry Potter, po njihovu mišljenju, tjera djecu i adolescente u okultizam. Feministice su također bile ogorčene ovom knjigom smatrajući da su ženski likovi jako loše prikazani. Većinom su žene u sporednima ulogama i ne pridonose raspletu radnje. Iako se Hermina prikazuje kao iznimno inteligentna i darovita djevojčica, na početku je nitko ne uzima ozbiljno i ona se mora dokazati da bi se ostali učenici prestali izrugivati s njom.

Učenici su sami donosili odluku o tome žele li se priključiti mišljenju autora kritičkoga članka i prihvatiti ga. Poticala sam ih da što češće i što iskrenije iskažu svoje mišljenje, neovisno o tome slaže li se njihovo mišljenje s mojim ili autorovim mišljenjem. Zato su obrađivali tekstove, razmišljali i raspravljali o njima kako ne bi bez promišljanja prihvatili nečije mišljenje. To je veoma važno za razvoj njihova identiteta i razvoja sposobnosti kritičkoga razmišljanja, što se ne odnosi samo na Harryja Pottera nego i na druga područja života, kao npr. reklame u medijima ili pritisak grupe, čime se susreću u školi ili u slobodno vrijeme i kojima ne bi trebali podleći.

Kako bi saznali što više o fenomenu Harry Potter, upitnikom, koji su sami sačinili, proveli su anketu o popularnosti Harryja Pottera u školi i na ulici pitajući slučajne prolaznike, a podatke su unosili u tablicu i evaluirali ih. Obrada kritika i ankete korištena je radi pronalaženja odgovora na pitanje zašto su romani J. K. Rowling toliko popularni. Učenici su po kritikama i rezultatima upitnika brzo spoznali da uspjeh jednoga romana ne ovisi samo o njegovu sadržaju i kvaliteti nego većim dijelom o dobrom i vještom priređivanju za prodaju na tržištu, odnosno uspješnom marketingu. Čitateljeva pozornost se već prije prodaje knjige na vlastitom jeziku privlači recenzijama izdanja na engleskomu jeziku, što je ogromna reklama za knjigu koja će tek izići. Kod kupca se dodatno stvara napetost prije početka prodaje predbilježbama i stvaranjem osjećaja da neće biti dovoljno knjiga za sve. Tako se privlače čitatelji, što u konačnici dovodi do masovne histerije, jer se svatko želi dočepati primjerka knjige. Kod učenika je to pobudilo promišljanje koliko televizija i ostali mediji utječu na njihovo ponašanje te su zaključili da treba više razmišljati o tome što im mediji sugeriraju, a ne podlijegati trgovinskim trikovima i kupovati sve što se nudi i zagovara, bez razmišljanja.

Zaključno se može reći da se unatoč svemu ne može zanemariti fascinacija kojom zrači Harry Potter. On čitatelju omogućuje da uroni u drugi svijet i da zaboravi svakidašnjicu. Harry može sve ono što obični ljudi nekad pozele: letjeti, vraćati ili se nekome osvetiti tako da ga općini itd. Želje koje čitatelj ima i koje u stvarnom svijetu ostanu neispunjene u ovomu se svijetu romana, tj. fikcije, ostvaruju. Ta činjenica Harryja Pottera i za odrasle ljude čini interesantnim štivom koje vrijedi pročitati, a učenici se po svojim iskustvima u školskoj svakidašnjici mogu uspoređivati s Harryjem Potterom. S obzirom da učenicima nastava nije poticaj za odlazak u školu nego je bitno ono što se događa na odmorima, prije ili

poslije nastave, a prikazani internat Hogwarts pruža puno više mogućnosti od obične škole za druženje s prijateljima i ispunjavanje slobodnog vremena drugim sadržajima, mnogi bi učenici voljeli biti u takvoj školi s kojom se identificiraju i za koju se toliko zalažu. Lako se stavljaju u poziciju protagonista u romanu, što ga čini vrlo primjerenim i zanimljivim za obradu na satu, a učenicima je dobrodošla i zanimljiva promjena u pogledu na klasične lektire koje inače obrađuju i koje često smatraju zastarjelima i suhoparnima.

Gledajući unatrag, mogu reći da je izbor lektire bio izuzetno dobar i veoma zahvalan. Obrada je učenicima i meni predstavljala pravo zadovoljstvo. Iako je ovo roman o djeci, odraslima čitanje također može biti zabavno, a na nastavi se daju obraditi mnogi zanimljivi aspekti. Izbor ove lektire najviše podupire saznanje da su je neki učenici pročitali za svega nekoliko dana, iako smo se prethodno dogovorili da će čitati po dva poglavlja do sljedećega sata, i osim toga što je bila na engleskomu jeziku na gotovo 400 stranica. Učenici su obrazložili da im je lektira bila toliko zanimljiva da su jednostavno morali znati kako će završiti. Pronašli su mogućnosti identifikacije usprkos tomu što je protagonist nekoliko godina mlađi od njih. Učenici su mogli uspoređivati školu Hogwarts, tamošnje profesore i učenike sa svojim okruženjem i prepoznati neka svoja iskustva s učenicima, profesorima i školskim sustavom.

Metodički se jako učinkovitom pokazala podjela u četiri grupe ("kuće"). Natjecanje među kućama i izgled za nagradu pobjednika na kraju nastavne jedinice pogodovali su dobrom radu unutar grupe, što je dovelo do neočekivano dobrih rezultata. Dobra suradnja unutar grupa i konstantna konverzacija na engleskom jeziku tijekom grupnih radova (budući da se svaka diskusija na materinjem jeziku kažnjavala oduzimanjem bodova) mogu zahvaliti toj ideji.

Različitim sadržajnim aspektima i metodičkom fleksibilnošću pokušala sam doprijeti do svih učenika, što mi je dobrim dijelom uspjelo. Naročito kreativnim zadacima, npr. izradom upitnika za anketu, bilo je moguće uključiti i povučene učenike, a kroz teme koje su se vezale za učenikova svakodnevna iskustva oni su se mogli integrirati u rasprave koje su na satovima vođene. Naravno da njihovo sudjelovanje s jezične strane nije uvijek bilo savršeno, no sadržaj njihovih iskaza je nekada bio veoma plodonosan za daljnji tijek rasprave.

Nakon završetka ove nastavne jedinice uočila sam nekoliko stvari koje sam mogla izvesti bolje, odnosno drugačije. Prije svega, svakako bi valjalo skratiti fazu čitanja. S obzirom da je lektira vrlo opsežna, preporučila bih da se pročita tijekom praznika. Kako prije moje nastavne jedinice nije bilo praznika, nisam zahtijevala da učenici pročitaju lektiru prije obrade da ne bi bili preopterećeni. Sa sadašnjega stajališta smatram da je to bila pogriješka i da sam trebala najaviti i zadati čitanje lektire 4–6 tjedana unaprijed kako bi učenici uz ostale školske obaveze imali dovoljno vremena za to. Na taj način uštedjela bih puno vremena i važni bi se aspekti lektire mogli obraditi opsežnije i učinkovitije, dok sam ovako utrošila punih deset sati nastave samo na čitanje, interpretaciju i karakterizaciju likova. Zahvaljujući mnogobrojnim dodatnim materijalima, faza čitanja i obrade učenicima nije bila dosadna, no smatram da bi prethodno čitanje ipak olakšalo postupak s obzirom na to da lektira svojim sadržajem i jezikom nije bila prezahtjevna za treći razred gimnazije. Nadalje, nastavna jedinica ne bi se odužila na 20 sati nego bi se skratila za nekoliko sati, što bi se pozitivno odrazilo na cjelokupnu obradu.

Jednoliki sadržaj tijekom dugoga vremenskog razdoblja neophodno dovodi do zamaranja učenika, iako je ovaj razred zahvaljujući raznolikim metodama i stalnim novim impulsima jako dobro surađivao do samoga kraja, a vjerojatno i s obzirom na to da su znali koliko je to bitan dio polaganja stručnoga ispita njihove profesorice.

Ukupno gledajući, učenici su dali pozitivnu ocjenu za izbor knjige i obrađeni sadržaj, dok su se složili da je nastavna jedinica trajala predugo. Dva su dječaka iz razreda izrazila negativno mišljenje što se tiče izbora lektire jer su smatrali da je lektira djetinjasta i ne pruža mogućnost identifikacije s glavnim likom, a koji je po njihovom mišljenju ipak previše udaljen od njihovih godina i svakodnevnih iskustava. No, završni dio nastavne jedinice u kojemu su provodili anketu i čuli kritičke glasove u svezi s Harryjem Potterom i njegovim marketinškim plasiranjem na tržište ipak im se činio zanimljivim i poučnim jer su shvatili da trebaju razvijati vlastito kritičko razmišljanje i objektivno razmatrati pozive na nereflektirano prihvaćanje sadržaja s kojima se susreću u svakodnevnom životu.

LITERATURA

- Baus, M., Jacoby, K. (1976): *Sozialpsychologie der Schulklasse*. Bochum, Kamps pädagogische Taschenbücher.
- Rowling, J. K. (1997): *Harry Potter and the Sorcerer's Stone*. New York, Scholastic.
- Schaefer, K. (1992): *So schaffen Sie den Englischunterricht*. Münster, Aschendorff.
- Schafer, E. D. (2000): *Exploring Harry Potter*. London, Beacham Sourcebooks, Ebury Press.
- Scholastic Literature Guide (2000): *Harry Potter and the Sorcerer's Stone*. New York, Scholastic.
- Sundermann, K.-H. (1966): *Zur Methodik und Didaktik des Englischunterrichts*. Dortmund, Lambert Lensing Verlag.
- Timm, J. P. (1998): *Englisch lernen und lehren*. Frankfurt, Cornelsen.
- <http://www.scholastic.com/harrypotter/books/guides/index.htm> (01.05.2001.)

**“HARRY POTTER AND THE SORCERER’S STONE”
– CREATIVE APPROACH AND CRITICAL ANALYSIS
OF THE RECEPTION OF A MODERN CHILDRENS’
BOOK IN GRADE 11.**

Summary:

Harry Potter and the Sorcerer’s stone is one of the most popular childrens’ books of our times. The protagonist is an eleven years old boy named Harry Potter, who experiences a lot of fascinating things in Hogwarts, a school for witchcraft.

The teaching unit, I would like to present here, consists of two parts: First, a creative approach to deal with the content, and afterwards a critical discussion about the fascination and commercialisation of Harry Potter. In addition to classical methods of text interpretation special attention is paid to creative exercises. The main focus is on creative group work and competition, taken from the school system described in the book.

In the second part of this teaching unit the popularity of Harry Potter amongst both young and old is analysed. Some critical voices were also analysed in order to see if they are justified.

Key words: Harry Potter, creative approach, group work, internet work, critical discussion, commercialisation